

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO

Deres ref

Vår ref
12/725

Dato
07.01.13

Oversendelse av tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for budsjettåret 2013

Stortinget vedtok 13. desember 2012 Kunnskapsdepartementets kapitler på statsbudsjettet for 2013, jamfør Innst. 12 S (2012–2013) og Prop. 1 S (2012–2013) for Kunnskapsdepartementet.

Med forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2013, stilles midler angitt i vedlagte tildelingsbrev til disposisjon for Utdanningsdirektoratet.

Alle mål, styringskrav og rapporteringskrav fremgår av tildelingsbrevet. Brevet vil bli trykket og sendt i flere eksemplarer på nyåret.

Med hilsen

Johan Raaum
for Johan Raaum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ann Helen Elgsæther
Ann Helen Elgsæther
avdelingsdirektør

Kopi: Riksrevisjonen

Vedlegg: Tildelingsbrev for 2013

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

TILDELINGSBREV

TIL

UTDANNINGSDIREKTORATET

FOR

BUDSJETTÅRET

2013

1.	Innledning.....	3
2.	Mål for sektorene	3
3.	Direktoratets virksomhetsmål, prioriteringer og særskilte aktiviteter i 2013.....	5
4.	Direktoratets faste oppdrag	8
5.	Tildeling av midler	13
6.	Økonomiforvaltning og intern forvaltning.....	22
7.	Økonomiske og administrative fullmakter.....	24
8.	Rapportering.....	25
9.	Styring, kommunikasjon og samarbeid.....	29

1. Innledning

Vi viser til Innst. 12 S (2012-2013), Innst. 14 S (2012-2013) og Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet.

I tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak, økonomiske rammer og en nærmere beskrivelse av Kunnskapsdepartementets styringssignaler for Utdanningsdirektoratet i 2013.

Tildelingsbrevet gir en overordnet, men ikke uttømmende oversikt over alle direktoratets oppgaver. Det kan komme tilleggsoppdrag og bestillinger gjennom året. Direktoratet må forholde seg til føringer gitt i Innst. 12 S (2012-2013), Innst. 14 S (2012-2013) og Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet.

Tildelingsbrevet til Utdanningsdirektoratet for 2013 er justert og utviklet fra tidligere år. Endringene vil bli drøftet og evaluert for å vurdere videre utvikling i kommende års tildelingsbrev.

Direktoratet er tildelt roller og oppgaver som skal bidra til at sektormålene som er satt for barnehagene og grunnsopplæringen nås. Direktoratet skal i tråd med Stortingets vedtak og føringer fra departementet velge tiltak og virkemidler som bidrar i størst mulig grad til måloppnåelse.

Direktoratet er én av flere aktører som bidrar til at sektormålene nås. Kommunenes og fylkeskommunenes ansvar for barnehager og grunnsopplæring er fastsatt i barnehageloven og opplæringsloven. Direktoratet skal gjennom sin virkemiddelbruk bidra til at kommunene og fylkeskommunene kan ivareta sitt ansvar overfor barnehagene og grunnsopplæringen.

Kunnskapsdepartementets mål for barnehagene og grunnsopplæringen fremkommer av Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet og kapittel 2 i dette brevet. Kapittel 3 omhandler direktoratets virksomhet i 2013. Først presenteres mål og hovedprioriteringer for arbeidet, deretter særskilte aktiviteter. I kapittel 4 beskrives direktoratets faste oppdrag. De særskilte aktivitetene i kapittel 3 har lik prioritet som de oppgavene som faller inn under direktoratets faste oppdrag i kapittel 4. Det er særlig nye oppgaver som blir nevnt som særskilte aktiviteter. Både kapittel 3 og kapittel 4 må ses i lys av sektormålene i kapittel 2. Tildeling av midler og bindinger til disse er omtalt i kapittel 5. I kapittel 6 og 7 gis føringer og fullmakter for økonomiforvaltning og intern forvaltning. Kapittel 8 angir krav til rapportering, mens kapittel 9 omhandler sentrale dokumenter og milepæler for styringsdialogen og samarbeidet mellom direktoratet og departementet.

I tildelingsbrevet er begrepet elever ment å dekke både barn, unge og voksne under opplæring.

2. Mål for sektorene

De overordnede sektormålene for barnehagene og grunnsopplæringen skal være grunnlag for både prioritering av faglige mål og prioriterte områder og for utvikling av nye tiltak eller virkemidler. Direktoratets bruk av virkemidler skal bidra til at sektorene når disse målene. Sektormålene fremgår av Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet og er nærmere beskrevet der.

2.1. Mål for barnehagene

Sektormål: Rett til barnehageplass blir innfridd

For å nå dette sektormålet bør kommunene følge med på endringer i fødselstall, til- og fraflytting og andre faktorer som påvirker dimensjoneringen av barnehagetilbudet.

Sektormål: Alle barnehager skal være en god arena for lek, omsorg, læring og danning

For å nå dette sektormålet er det nødvendig at barnehagene har nok ansatte med god kunnskap og kompetanse om barn, barndom og utvikling hos barn. Det må derfor arbeides for å øke andelen ansatte med barnehagefaglig og barnefaglig kompetanse i barnehagene.

Barnehageeier må sørge for å oppfylle kravene i rammeplanen for å sikre et godt oppvekst- og læringsmiljø for alle barn. Det fysiske miljøet skal både være trygt og by på utfordringer innenfor de pedagogiske rammene.

Sektormål: Alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap

For å nå dette sektormålet skal barnehagen inkludere alle barn, uavhengig av bakgrunn og funksjonsnivå. Barnehagen har et særlig ansvar for å sikre god og tidlig hjelp til barn som har behov for særskilt oppfølging. Det innebærer at barn med nedsatt funksjonsevne mottar et tilrettelagt tilbud og at barn med særskilte behov får tilbud om spesialpedagogisk hjelp. Minoritetsspråklige barn i barnehagene skal få støtte både til å bruke sitt morsmål og til å lære å snakke og forstå norsk.

Sektormål: Likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager

For å nå dette sektormålet om å jevne ut kvalitetsforskjeller i barnehagetilbudet og å sikre et likeverdig tilbud av høy kvalitet for alle barn, må alle barnehager følge barnehage-loven og rammeplanen. Styringsverktøy må være tilpasset en rammefinansiert barnehagesektor, og kompetansen hos kommunen som barnehagemyndighet må sikres.

Sektormål: Prisen skal være så lav at alle som ønsker det, skal ha råd til å ha barn i barnehage

For å nå dette sektormålet må kommunene i tillegg til å ha maksimalpris for foreldrebetalingen, ha ordninger som omfatter reduksjon i eller fritak for foreldrebetaling for de barnefamiliene som har lavest inntekt.

2.2. Mål for grunnsopplæringen

Sektormål: Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv

For å nå dette sektormålet må elevenes grunnleggende ferdigheter bedres. For å sikre at alle barn, unge og voksne mestrer grunnleggende ferdigheter skal de som har utfordringer, få hjelp så tidlig som mulig i opplæringen, og skolene må gi tilpasset opplæring av god kvalitet. Spesialundervisning eller særskilt språkopplæring av god kvalitet må iverksettes når det viser seg at tilpasset opplæring ikke er tilstrekkelig.

Sektormål: Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet

For å nå dette sektormålet må flere elever gjennomføre videregående opplæring. Ny GIV er et treårig prosjekt som har som mål å etablere et varig samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner for å bedre elevenes forutsetninger for å fullføre og bestå videregående opplæring. I tillegg foregår det flere andre aktiviteter knyttet til økt gjennomføring, bl.a. samfunnskontrakt for flere læreplasser, mer yrkesrettet opplæring, etterutdanning i fag- og yrkesopplæringen, arbeidslivsfag med mer. Satsingen på ungdomstrinnet er også viktig for å legge grunnlaget for bedre gjennomføring på videregående nivå.

Sektormål: Alle elever og lærlinger skal oppleve inkludering og mestring

For å nå dette sektormålet må det skje en positiv utvikling i læringsmiljøet i norske skoler, og flere elever må oppleve faglig og sosial mestring. Barn og unge skal ha et inkluderende, godt og trygt læringsmiljø basert på oppdatert kunnskap om barn og unges utvikling, danning og læring. Arbeidet skal bl.a. omfatte tiltak for å fremme læring, helse og trivsel, likestilling mellom kjønnene, et flerkulturelt mangfold, samt forebygging av problematferd og krenkelser slik som mobbing, trakassering, utstøting, vold, rasisme og ekstrem kontroll¹.

3. Direktoratets virksomhetsmål, prioriteringer og særskilte aktiviteter i 2013

I dette kapitlet kommer hovedoppgaver for direktoratet i 2013 frem gjennom et sett virksomhetsmål med tilhørende prioriteringer for dette året. Særskilte aktiviteter som direktoratet skal utføre i 2013 er også listet opp. Se for øvrig kapittel 4 for beskrivelse av direktoratets faste oppdrag.

3.1. Virksomhetsmål og prioriteringer

Mål for direktoratet: Et godt kunnskapsgrunnlag og systemer for å vurdere og styrke kvaliteten i barnehagene og i grunnopplæringen

Direktoratet skal utvikle og forvalte kunnskap av høy kvalitet som er relevant for politikktutviklingen og for sektorene. Direktoratet skal arbeide for at kunnskapen tas i bruk på alle nivåer som grunnlag for utviklingen av kvalitet på tilbudet i barnehagene og i grunnopplæringen. Kvalitetsvurderingssystemet for grunnopplæringen skal i større grad enn i dag gi grunnlag for å vurdere endringer over tid. Direktoratet skal utvikle et system for å følge med på og forbedre kvaliteten i barnehagene.

---

¹ Ekstrem kontroll er definert som den sosiale kontrollen og volden som utøves i enkelte miljøer for å sikre at familiemedlemmer oppfører seg i tråd med det som er familiens/miljøets normer.

Mål for direktoratet:	Regelverket forstås og etterleves
------------------------------	--

Direktoratet legger til rette for implementering av regelverksendringer i tråd med kunnskap om hva som gir god implementering. Direktoratet skal målrette innsatsen for å øke barnehageeieres, lokale barnehagemyndigheters og skoleeieres forståelse av regelverket. Det skal også legges til rette for god informasjon overfor foreldre. Tilsynet skal bidra til bedre regelverksetterlevelse. Kvaliteten på tilsynet skal styrkes. Direktoratet skal bidra i utviklingen av barnehageloven. Direktoratets arbeid med Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager skal være et prioritert område.

Mål for direktoratet:	Øke sektorenes kompetanse til å løse de prioriterte utfordringene
------------------------------	--

Direktoratet skal, i nært samarbeid med universiteter og høyskoler, utvikle og forvalte tiltak som øker kompetansen for ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager og i grunnopplæringen. Direktoratet skal også bidra til å styrke kompetansen hos kommunen som barnehagemyndighet og kommunen/fylkeskommunen som skoleeier for å skape et godt barnehagetilbud, et godt læringsmiljø og gode læringsresultater. Direktoratet skal bl.a. gjennom dialog med partene i sektorene sikre effektiv ressursutnyttelse av kompetansehevingstiltak og rom for god planlegging for kommuner, fylkeskommuner, universiteter og høyskoler, og sikre at tilbudet er tematisk og organisatorisk tilpasset utfordringer i sektorene.

Mål for direktoratet:	Bidra til at barn, unge og voksne med særskilte behov får et tilrettelagt tilbud til rett tid
------------------------------	--

I 2013 er styringen av Statped særlig viktig, og direktoratet skal gjennom sin styring bidra til at Statpeds nye organisasjon fungerer. Arbeidet med å skape flerfaglige prosesser skal ha høy prioritet. Direktoratet skal gjennom sin styring sørge for at Statped gir god informasjon til kommuner og fylkeskommuner om hvordan de kan henvende seg til Statped og at det nå er én dør inn. Direktoratet skal gjennom sin styring sørge for at Statped arbeider systemrettet med PP- tjenesten og samarbeider med kommunene og fylkeskommunene for et styrket inkluderingsperspektiv og for å utnytte og videreutvikle kompetansen i hver region. Direktoratet skal se sin styring av Statped i sammenheng med øvrig virkemiddelbruk og sørge for at generelle tiltak i barnehagene og i grunnopplæringen tar høyde for at barn, unge og voksne med særskilte behov skal ha nytte av dem.

3.2. Særskilte aktiviteter i 2013

Nedenfor følger særskilte aktiviteter som direktoratet skal utføre i 2013.

Kvalitetsutvikling

Direktoratet skal:

- følge opp utredning av et system som gir oversikt over kommunenes systemer for å identifisere og følge opp hendelser/ulykker i barnehager
- arbeide med tiltak for å støtte barnehagene i deres arbeid med språkmiljø og språkutvikling
- bidra i arbeidet i Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag (NUFHS)

- utarbeide veileder for barnehageansatte og foreldre om håndtering av kriser og sorg
- utarbeide veiledere for beredskap og krisehåndtering i barnehage og skole i tråd med kommende oppdragsbrev
- utvikle og gjennomføre kompetanseutviklingstiltak for ansatte i PP-tjenesten
- følge opp Samfunnskontrakten for flere læreplaner i tråd med kommende oppdragsbrev
- utvikle et kompetanseløft på det flerkulturelle området for ansatte i barnehage, grunnskole og videregående opplæring i tråd med kommende oppdragsbrev
- implementere reviderte læreplaner og de nye valgfagplanene, og utvikle og revidere veiledninger til læreplanene
- utvikle veilederen om sosial kompetanse med en egen eksempelsamling i tråd med kommende oppdragsbrev
- følge opp tiltak i strategi for ungdomstrinnet *Motivasjon og mestring for bedre læring* (2012-2017)
- støtte opp under innføring av kulturskoletilbud i skole og/eller SFO fra høsten 2013. Dette kan blant annet gjøres ved å løfte fram erfaringer og eksempler fra prosjekter som er gjennomført de tre siste årene med stimuleringstilskuddet fra Kulturløftet II.

Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse

Direktoratet skal:

- utvikle kunnskapsgrunnlaget om omfang og kvalitet på spesialundervisningen og utvikle forslag til indikatorer
- gjennomføre trendanalyser i engelsk og starte arbeidet med trendanalyser i regning og lesing
- etablere og implementere et system for kvalitetsvurdering av fag- og yrkesopplæringen
- i samarbeid med departementet vurdere endringer i Elevundersøkelsen om spørsmål om krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering

Forvaltning

Direktoratet skal:

- følge opp at retten til barnehageplass innfris av kommunene
- evaluere forvaltningen av tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder
- følge opp evalueringen av praktiseringen av Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager
- forbedre metodikken på tilsynet på barnehageområdet
- gi Fylkesmannen i Troms ansvar for å følge opp Longyearbyen lokalstyre på barnehageområdet når det gjelder tilsyn, klagesaksbehandling, informasjon og veiledning, og tildele embetet midler til å utføre dette oppdraget
- i samråd med departementet planlegge og igangsette en følgeevaluering av tilskudd til lærertetthet
- forberede felles nasjonalt tilsyn for 2014-2017 på grunnopplæringsområdet og igangsette veiledningsarbeidet for dette. Temaet for tilsynet skal være hvorvidt det legges til rette for at opplæringen i grunnskolen og i den videregående skolen er forsvarlig (minimumsstandard) for den enkelte innenfor rammen av regelverket. I tillegg til tilsynet skal det legges vekt på hensiktsmessig generell veiledning om det relevante regelverket, herunder også at den handlefriheten som regelverket åpner for blir synliggjort.

4. Direktoratets faste oppdrag

Kunnskapsdepartementet vil i 2013 utarbeide flere stortingsmeldinger, strategier og handlingsplaner, slik som stortingsmeldingen om Kunnskapsløftet, stortingsmeldingen om framtidens barnehage og en helhetlig kompetansestrategi for barnehagene. I tillegg utarbeider andre departementer stortingsmeldinger, strategier og handlingsplaner som er aktuelle for Kunnskapsdepartementets ansvarsområde. Etter nærmere avtale med departementet, må direktoratet påregne å bidra inn i arbeidet med de ulike dokumentene og være forberedt på å følge opp eventuelle tiltak. I tillegg har direktoratet ansvar for å følge opp tiltak i følgende strategier og handlingsplaner:

- *Realfag for framtida* Strategi for styrking av realfagene (2010-2014)
- *Kunnskap for en felles framtid* Revidert strategi for utdanning for bærekraftig utvikling (2012-2015)
- Tiltaksplan for programfag innen fremmedspråk
- *Likestilling 2014* Regjeringens handlingsplan for likestilling mellom kjønnene
- *Handlingsplan for samiske språk*
- *Handlingsplan for å bedre levekårene for rom*
- *Handlingsplan for entreprenørskap i utdanningen fra grunnskole til høyere utdanning (2009 – 2014)*
- *Kompetanse for kvalitet*. Strategi for etter- og videreutdanning (2012 – 2015)

I dette kapitlet beskrives videre direktoratets faste oppdrag. Det er ikke en uttømmende beskrivelse, men beskriver i hovedtrekk hva som er direktoratets mandat og oppgaver på ulike felt.

4.1. Kvalitetsutvikling

Direktoratet skal forvalte og videreutvikle nasjonale virkemidler for kvalitetsutvikling, som kompetanseutvikling, nasjonale sentre, nasjonale strategier og andre utviklingstiltak. Arbeidet skal bygge på at ansvaret for barnehagene og grunnopplæringen ligger hos kommunen som barnehagemyndighet, hos barnehageeier og skoleeier. I generelle kvalitetsutviklingstiltak skal hensynet til en mangfoldig gruppe av barn, unge og voksne ivaretas, herunder hensynet til likestilling, barn, unge og voksne med særskilte behov og minoritetsspråklige barn, unge og voksne. Direktoratet skal ivareta prinsippet om universell utforming for alle brukere, uansett funksjonsevne.

Støtte og veiledning

Direktoratet har ansvar for å gi veiledning og gjennomføre tiltak som kan støtte barnehager, barnehageeiere, kommunen som barnehagemyndighet, skoler og skoleeiere, slik som veiledningsmaterieell, veilederkorps og ekstern skolevurdering. Direktoratet skal bidra til at barnehager, skoler, barnehageeiere og skoleeiere bruker tilgjengelige verktøy for barnehage- og skoleutvikling. Direktoratet skal gjennom veilederkorps spesielt følge opp kommuner og fylkeskommuner som har særskilte utfordringer i skolesektoren.

Oppvekst- og læringsmiljø

Direktoratet skal fremme et inkluderende, godt og trygt oppvekst- og læringsmiljø i barnehagene og i grunnopplæringen basert på kunnskap om barn og unges utvikling, dannelse og læring. For barnehagene skal direktoratet iverksette tiltak for systematisk implementering av veilederen Barns trivsel – voksnes ansvar, og for grunnopplæringen skal direktoratet følge opp satsingen *Bedre læringsmiljø*. Direktoratet skal bidra til kvalitetsutvikling i rådgivningen, både i utdannings- og yrkesrådgivningen, den sosialpedagogiske rådgivningen i skolen og i

Oppfølgingstjenesten. Direktoratet har også ansvar for oppfølging av Rådgivningstjenesten for barnehage- og skoleanlegg.

Grunnopplæring for voksne

Direktoratet skal videreføre satsingen på grunnopplæring for voksne etter kapittel 4A i opplæringsloven, sett i sammenheng med strategier og utviklingstiltak som skal fremme kvalitet i grunnopplæringen generelt. Direktoratet skal arbeide for å bedre forståelsen for voksnes rett til grunnopplæring, og for at kommunene og fylkeskommunene oppfyller voksnes rett til grunnopplæring, herunder rett til realkompetansevurdering. Direktoratet har ansvar for tilsyn og for at det foreligger statistikk, forskning og analyse om voksne i grunnopplæringen.

Kompetanseutvikling

Direktoratet skal forvalte midler og utvikle tilbud om kompetanseutvikling for ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager, herunder barnehagelærere, andre pedagoger, barne- og ungdomsarbeidere og øvrige assistenter, styrere, og for kommunen som barnehagemyndighet. Direktoratet skal videreføre satsingen *Vennskap og deltakelse*. Direktoratet skal tildele midler til de regionale nettverkene som er opprettet i tilknytning til rekrutteringskampanjen og arbeidet i GLØD, og videreføre oppdraget gitt i oppdragsbrev 07-12.

Direktoratet skal forvalte midler og utvikle tilbud om kompetanseutvikling innenfor prioriterte områder for lærere, skoleledere, faglige ledere og instruktører i lærebedrifter, for rådgivere i grunnopplæringen og for ansatte i PP-tjenesten. Direktoratet har ansvar for skolering av sensorer.

Fag- og yrkesopplæringen

Direktoratet skal ivareta og øke kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen, bl.a. gjennom å fremme eventuelle endringsforslag til læreplaner og tilbudsstruktur i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Direktoratet er sekretariat for Samarbeidsrådet for fag- og yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene og skal tilrettelegge arbeidet i tråd med rådenes mandater.

Internasjonalt arbeid

Direktoratet har i samarbeid med departementet oppgaver knyttet til kontakt, oppfølging, rapportering til og samarbeid med EU, Europarådet, Nordisk ministerråd, OECD og FN, herunder UNESCO, og andre internasjonale organisasjoner. Arbeidet innebærer å håndtere henvendelser fra internasjonale aktører, presentere og formidle kunnskap om norske forhold og påvirke internasjonale prosesser ut fra et norsk ståsted, samt vurdere og konkretisere hvordan den internasjonale aktiviteten kan bidra til å utvikle nasjonal utdanningspolitikk. Direktoratet skal i samarbeid med departementet delta i og forberede både departementets deltakelse og direktoratets egen deltakelse i internasjonale fora, og i tillegg holde departementet informert om utviklingen innenfor arenaene, nettverkene og prosjektene som direktoratet deltar i. Direktoratet skal dessuten bistå departementet ved besøk av internasjonale delegasjoner.

Direktoratet er nasjonal koordinator i European Agency for Development in Special Needs Education. Direktoratet skal bidra til gjennomføring av et nytt inkluderingsprosjekt i Georgia etter samme struktur som i forrige prosjekt.

Samisk

Direktoratet skal i samarbeid med Sametinget gjennomføre og følge opp tiltak og nasjonale planer for å bedre den samiske opplæringen for barn, unge og voksne, bl.a. i henhold til *Handlingsplan for samiske språk*. Direktoratet og fylkesmennene skal legge til rette for samisk språkopplæring for samiske barn i barnehager. Direktoratet skal fortsette arbeidet med samisk fjernundervisning og arbeide for at mer av den offentlige informasjonen om opplæring publiseres på samisk. Direktoratet er tillagt etatsstyringen av statlige sameskoler og forvaltningen av tilskudd til samisk opplæring.

Nasjonale minoriteter

En del grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter: kvener/norskfinner, skogfinner, jøder, rom (sigøynere) og romanifolk (tater). Direktoratet skal bl.a. følge opp tiltak i stortingsmeldinger og handlingsplaner som gjelder de nasjonale minoritetene, herunder tiltak for romani, kvensk/finske prosjekter og *Handlingsplan for rom*. Direktoratet skal følge opp opplæringen i finsk som andrespråk og har ansvar for forvaltningen av tilskudd til slik opplæring. Direktoratet skal bidra til utvikling av læremidler for nasjonale minoriteter.

Språklige minoriteter

Direktoratet skal legge til grunn Meld. St. 6 (2012-2013) *En helhetlig integreringspolitikk Mangfold og fellesskap* i arbeidet på dette området. Direktoratet skal forvalte og tildele tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant barn i førskolealder.

Direktoratet har ansvar for å innhente nødvendig kunnskap, spre informasjon og gi veiledning om rettigheter og tilbud til minoritetsspråklige barn, unge og voksne. Barn av asylsøkere og unge asylsøkere inngår i dette. Direktoratet skal sikre at andrespråksperspektivet og det flerkulturelle perspektivet blir ivarettatt i pågående tiltak og i tiltak som utvikles, blant annet i ulike former for kompetansehevingstiltak. Direktoratet har ansvar for å videreutvikle det statlige nettstedet *morsmål.no*.

4.2. Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse

Kunnskap om barnehagene og grunnopplæringen

Direktoratet har ansvar for at det foreligger kunnskap om barnehagene og grunnopplæringen som er relevant for politikktutforming og for sektorene. Direktoratet har oppgaver knyttet til produksjon, bestilling, utvikling, analyse, oppfølging og formidling av kunnskap om barnehagene og grunnopplæringen. Direktoratet må påse at kunnskapsgrunnlaget utvikles innenfor rammene av personopplysningsloven og annet relevant regelverk.

Kunnskapsutvikling må sees i sammenheng med nasjonalt kvalitetsvurderingssystem for grunnopplæringen og arbeidet med å utvikle det nasjonale systemet for å følge med på og forbedre kvaliteten i barnehagene. Direktoratet skal også etablere system for utvikling av kvalitet i fag- og yrkesopplæringen. Direktoratet skal arbeide for å øke sektorenes kompetanse i kvalitetsarbeid og for å presentere systemene for utvikling av kvalitet på en helhetlig og brukervennlig måte.

Prøve- og eksamensordninger

Direktoratet har ansvar for utvikling, gjennomføring og forvaltning av gjeldende prøve- og eksamensordninger, herunder sentralt gitt eksamen, nasjonale prøver, kartleggingsprøver og utvalgsprøver, inkludert informasjons- og veiledningsmateriell. Direktoratet skal sørge for at det sammenhengende prøve- og vurderingssystemet gir best mulig uttrykk for elevenes kompetanse, både som grunnlag for oppfølging underveis og som uttrykk for elevenes

sluttkompetanse, samt at systemet gir relevant informasjon til nasjonale utdanningsmyndigheter.

Statistikk

Direktoratet skal utvikle, analysere, følge opp, rapportere og formidle nasjonal statistikk om barnehagene og grunnopplæringen, herunder BASIL (Barnehage Statistikk Innrapporterings Løsning), GSI (grunnskolens informasjonssystem) og statistikk om videregående opplæring, oppfølgingstjenesten, spesialundervisning, opplæring for voksne etter opplæringsloven og opplæringstilbudet til barn og unge asylsøkere. Direktoratet skal sikre systematikk, tilgjengelighet og brukervennlighet i publisering av statistikk og analyser. Direktoratet skal representere Kunnskapsdepartementet i KOSTRA-arbeidsgruppene og i samordningsrådet for KOSTRA, og har ansvar for å lede arbeidet med Gjennomføringsbarometeret i Ny GIV-prosjektet. Departement og direktorat har selvstendig tolkningsansvar for nasjonal statistikk om barnehager og grunnopplæring.

Faste undersøkelser

Direktoratet har ansvar for å videreutvikle, følge opp og holde høy kvalitet på en rekke faste undersøkelser og brukerundersøkelser i barnehagene og i grunnopplæringen, herunder undersøkelsen om foreldrebetalingen i barnehagene, undersøkelser om kostnader og ressursbruk i barnehagene, beregning av nasjonale satser for tilskudd til ikke-kommunale barnehager, Elevundersøkelsen og de øvrige brukerundersøkelsene rettet mot foreldre, lærere, instruktører og lærlinger. Direktoratet skal med jevne mellomrom innhente informasjon om hvilket opplæringstilbud barn og unge asylsøkere mottar, herunder om de får innfridd sine rettigheter og om innhold og omfang på opplæringstilbudet. Direktoratet skal i samråd med departementet bidra til gjennomføringen og oppfølgingen av internasjonale undersøkelser og initiere forskning basert på resultatene av disse.

Evaluering og forskning

Direktoratet skal initiere, iverksette, kvalitetssikre metodisk og faglig, følge opp og formidle til sektor og departementet evaluerings- og forskningsoppdrag på både barnehage- og grunnopplæringsområdet, samt sikre at oppdragene er løst i samsvar med departementets kunnskapsbehov, avtalt omfang og tidsperspektiv. Direktoratet oppsummerer og analyserer resultater fra aktuelle evalueringer og forskningsprosjekter, og skal se disse i sammenheng og vurdere konsekvenser for videre utvikling og politikkutforming. Både departement og direktorat har et selvstendig tolkningsansvar når det gjelder forskning og evalueringer av barnehagene og grunnopplæringen.

4.3. Forvaltning

Regelverk

Direktoratet er delegert oppgaven med å tolke barnehageloven, opplæringsloven, privatskoleloven, folkehøyskoleloven og voksenopplæringsloven kap. 4 med tilhørende forskrifter ved behov for avklaring på nasjonalt nivå. Direktoratet skal også sørge for god veiledning om regelverket i samarbeid med Fylkesmannen, samt sørge for informasjon om og oppfølging av regelverksendringer på både barnehage- og grunnopplæringsområdet. Direktoratet skal ved behov bistå departementet i departementets arbeid med lovproposisjoner. Direktoratet får løpende oppdrag om å utarbeide utkast til forskrifter, og kan i tillegg legge frem behov for å utarbeide forslag til forskrifter. Direktoratet er dessuten delegert myndighet til å fatte vedtak om dispensasjon fra taushetsplikt for opplysninger til bruk i forskning.

Rammeplan og læreplanverk

Direktoratet skal følge opp og forvalte Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og Læreplanverket for grunnsopplæringen. Dette omfatter forvaltning av fag- og timefordeling og tilbudsstruktur i videregående opplæring og utvikling og fastsetting av læreplaner når det følger av særskilt delegering fra departementet. Direktoratets ansvar omfatter vurdering og igangsetting av tiltak, herunder forsøks- og utviklingsarbeid. Bestemmelser knyttet til organisering av barnehagens virksomhet og av grunnsopplæringen skal kommuniseres til sektorene og allmennheten. Læreplandatabasen videreutvikles og vedlikeholdes.

Tilsyn

Direktoratet er delegert den overordnede nasjonale, faglige myndigheten for tilsynsarbeid som følger av barnehageloven, opplæringsloven, voksenopplæringsloven, folkehøgskoleloven og privatskoleloven. Direktoratet gjennomfører tilsyn etter privatskoleloven og voksenopplæringsloven. Fylkesmannen gjennomfører tilsyn med kommunene som barnehagemyndighet etter barnehageloven og med kommuner, fylkeskommuner og skoler etter opplæringsloven, etter instruks og fastslått metodikk fra direktoratet. Direktoratet behandler kommunale og fylkeskommunale klager på Fylkesmannens pålegg om retting, jf. barnehageloven § 9 annet ledd, opplæringsloven § 14-1 tredje ledd og kommuneloven § 60d. Direktoratet skal foreslå områder for felles nasjonalt tilsyn på grunnsopplæringsområdet for departementet.

Privatskoler

Direktoratet behandler søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer etter privatskoleloven, opplæringsloven §§ 2-12 og 3-11 og kapittel 4 i voksenopplæringsloven. Direktoratet skal til enhver tid ha oversikt over denne delen av sektoren, og kunne gi eventuelle innspill til departementet om felter med behov for endringer i, eller presisering av, regelverket. Direktoratet skal også arbeide kontinuerlig med tilsyn og kontroll med privatskolenes virksomhet.

Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner

Direktoratet er delegert myndighet til å godkjenne styrere og pedagogiske ledere med kvalifikasjoner fra utlandet etter forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for styrer og pedagogisk leder i barnehage fra annen stat § 3. Direktoratet er også delegert myndighet til å godkjenne yrkeskvalifikasjoner fra utlandet som grunnlag for tilsetning som lærer i norsk grunnsopplæring etter forskrift til opplæringsloven §§ 14-6 til 14-8. Vedtak om godkjenning, avslag eller utligningstiltak skal fattes innen fire måneder i alle typer søknader. Direktoratet skal føre statistikk over alle vedtak og rapportere statistisk materiale via departementet til EU-kommisjonen annet hvert år.

Tilskudd

Direktoratet har ansvar for å forvalte de statlige tilskuddsordningene knyttet til barnehage og grunnsopplæring. Direktoratet skal ved behov foreslå endringer i retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. Direktoratet skal legge frem forslag om hvilke tilskuddsordninger som bør effekts- og formålsvalueres påfølgende år, samt behandle klager på Fylkesmannens vedtak om statlige tilskudd.

Embets- og etatsstyring

Direktoratet er tillagt embetsstyringen av fylkesmannsembetene på barnehageområdet og utdanningsområdet. Direktoratet gir årlig tildeling og oppdragsbrev til de nasjonale sentrene, og har ansvar for oppfølgingen av disse. Direktoratet har også etatsstyringsansvar for det

statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statped) og statlige skoler som gir opplæring etter opplæringsloven. Det vil si Sameskolen i Midt-Norge i Hattfjelldal og Samisk videregående skole i Karasjok, Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino, og for skolene i Statped. Direktoratets totale styringsansvar innebærer bl.a. utarbeidelse av styringsdokumenter, tildeling av midler, styringsdialog og vurdering av måloppnåelse.

Skolevalg

Direktoratet skal sørge for at det blir arrangert skolevalg i videregående opplæring. Direktoratet har ansvar for teknisk utvikling og vedlikehold, utvikling av pedagogiske tekster og oppgaver og tilpasning av dataressurser i mellomvalgår.

IKT

Utdanningsdirektoratets arbeid skal være i tråd med føringer i Regjeringens overordnede IKT-politikk, herunder digitalt førstevalg. IKT-baserte tjenester mot barnehager og grunnopplæring skal legge til grunn prinsipper om åpne standarder og interoperabilitet, grønn IT og universell utforming. Utdanningsdirektoratet skal legge en plan for, og følge opp, at elever og lærere samt andre, i stadig større omfang kan nytte Feide som førstevalg for pålogging til direktoratets tjenester der det er aktuelt og at dette blir kvalitetssikret og kjent i sektoren.

Rettsferdsvederlag

Direktoratet er delegert myndighet til å behandle søknader om rettsferdsvederlag som gjelder grunnopplæringen. Myndigheten innebærer å utarbeide innstilling til vedtak. Endelig vedtak treffes av ett av Stortingets egne rettsferdsvederlagsutvalg.

5. Tildeling av midler

Stortinget vedtok den 13. desember 2012 Kunnskapsdepartementets kapitler på statsbudsjettet for 2013. Det vises til Innst. 12 S (2012–2013) og Innst. 14 S (2012–2013), jf. Prop. 1 S (2012–2013) for Kunnskapsdepartementet. Med forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2013, stilles de midler som er angitt i dette tildelingsbrevet til disposisjon for direktoratet. Det understrekes at alle tiltak og aktiviteter som direktoratet er ansvarlig for, og alle andre tiltak som direktoratet ønsker gjennomført i løpet av året, må planlegges og realiseres innenfor de angitte tildelingsrammer på de ulike områder. Departementet forutsetter at direktoratet gir tildelingsbrev med mål og resultatkrav til sine underliggende virksomheter og stiller krav om utarbeiding av disponeringsplaner og om rapportering, jf. økonomiregelverket.

Disponeringen av budsjettet skal samsvare med føringer gitt i kapittel 2, 3 og 4 og ta høyde for bundne midler som ikke nevnes særskilt i dette brevet. Virksomhetsleder har ansvar for å prioritere innenfor tildelt budsjetttramme, slik at mål og oppdrag for budsjettåret kan realiseres.

Sammenlignet med saldert budsjett for 2012 er det i Finansdepartementets føringer for arbeidet med 2013-budsjettet generelt lagt inn følgende prisjusteringer:

- 01-poster: 2,3 pst. (underpost 2)²
- 21-poster: 3,3 pst.
- 45-poster: 2,3 pst.

---

² I tillegg kommer lønnskompensasjon (underpost 1).

- 50-poster: 3,3 pst.
- 60-poster: 3,2 pst.
- 70-poster: 3,3 pst.
- Inntektsposter: 3,3 pst.

Helårsvirkningen av lønnsoppjøret i 2012 er lagt inn i budsjettet for 2013, men det er ikke lagt inn noe for lønnsregulering i 2013. Bevilgning for dette behandles som egen sak av Stortinget etter lønnsoppjøret våren 2013, og evt. supplerende tildeling kan forventes i oktober 2013.

Alle beløp om tildelinger i dette kapitlet er oppgitt i 1 000 kroner dersom ikke annet er angitt.

5.1. Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 01	Driftsutgifter	264 874
Post 21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	3 988
Sum		268 862

Tildelingen på post 01 omfatter blant annet:

- lønn, godtgjørelse og drift for direktoratets tilsatte
- tilskudd til Sekretariatet for små og verneverdige fag
- utgifter i forbindelse med avtalen med SSB vedrørende folkehøyskolefeltet

Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 01	Inntekter fra oppdrag	3 715
Post 02	Salgsinntekter o.a.	1 090
Sum		4 805

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 01

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 01	Driftsutgifter	157 002
Sum		157 002

Midlene skal dekke utgifter knyttet til sentralt gitt eksamen i grunnopplæringen.

5.2. Bevilgning til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for

Kap. 222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternater (jf. kap. 3222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 01	Driftsutgifter	86 965
Post 45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres	1 378
Sum		88 343

Tildelingen omfatter blant annet:

- drift av skole og internat ved Sameskolen i Midt-Norge, Hattfjelldal

- drift av Samisk videregående skole, Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole, Kautokeino
- kompetanseutvikling i samisk for lærere ansatt i de statlige skolene
- ventelønn for personale fra avviklede statsinternat
- lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale fra nedlagte statlige skoler

Kap. 3222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 02	Salgsinntekter	4 732
Sum		4 732

Tildelingen omfatter blant annet:

- kurs, kantinesalg og utleie
- betaling fra hjemmeskolene for fjernundervisning fra Sameskolen i Midt-Norge

Kap. 230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 3230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 01	Driftsutgifter	615 792
Post 21	Spesielle driftsutgifter	56 435
Post 45	Større utstyrinnkjøp og vedlikehold, kan overføres	8 203
Sum		680 430

Tildelingen gjelder blant annet.:

- Statlig spesialpedagogisk støttesystem (Statped) og kjøp av tjenester fra to private institusjoner, inkludert ventelønn og lønn etter rettsvilkårsavtalen for overtallige
- direktoratets råd for likeverdig utdanning
- utgifter med å arrangere Landskonferansen for PP-tjenesten
- utgifter med å arrangere Brukerforum for likeverdig utdanning
- prosjektrettet støtte til organisasjoner for funksjonshemmede. Midlene må kunngjøres med offentlig utlysning.
- utgifter til nasjonal koordinator i direktoratet for *European Agency for Development in Special Needs Education*, internasjonalt samarbeid m.m.
- utvikling, produksjon og distribusjon av spesialpedagogiske læremidler
- omstillingskostnader for å følge opp endringer gitt i Meld. St. 18 (2010-2011) *Læring og fellesskap*
- 5,717 mill. kroner til nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning for perioden januar til juni 2013, jf. kap. 226, post 50

Kap. 3230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 01	Inntekter fra oppdrag	56 435
Post 02	Salgsinntekter o.a.	14 146
Sum		70 581

5.3. Tilskuddsbevilgninger

Direktoratet skal forvalte tilskuddsordninger til de formål som framgår av retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. For alle nye poster må direktoratet utarbeide utkast til retningslinjer.

Kap. 223 Samisk utdanningsadministrasjon

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 50	Tilskudd til Sametinget	37 723
Sum		37 723

Departementet gjør oppmerksom på at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet sender samordnet tildelingsbrev til Sametinget for budsjetterminen 2013. Der tas det inn føringer for bruken av midlene på kap. 223 post 50 og informasjon om utbetaling fra Utdanningsdirektoratet. Det vises også til omtale i Budsjett-Innst. S. nr. 12 (2012-2013). Når det gjelder barnehageområdet, utbetaler Kunnskapsdepartementet midler til Sametinget på kap. 231 post 50.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 70	Tilskudd til læremidler, kan overføres, kan nyttes under post 21	51 890
Sum		51 890

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 60	Tilskudd til landslinjer	184 495
Post 62	Tilskudd til undervisnings- og internattjenester ved de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	21 578
Post 63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, kan overføres	52 919
Post 64	Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere	125 316
Post 66	Tilskudd til leirskoleopplæring	43 982
Post 67	Tilskudd til opplæring i finsk	7 958
Post 68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	238 984
Post 69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	231 297
Post 70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov	37 486
Post 71	Tilskudd til utvikling av musikk og kulturskolene	10 336
Post 72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	5 296
Post 73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	10 363
Post 74	Tilskudd til organisasjoner	29 669
Sum		999 679

Vedrørende tildelingen på post 68:

Bevilgningen er økt med 6,4 mill. kroner for å legge til rette for forsøk med soningsenheter for barn og unge i Bergen og Oslo. I tillegg er bevilgningsøkningskningen knyttet til økt soningskapasitet ved Hustad fengsel. Fylkesmannen i Hordaland skal videreføre arbeidet med tilbakeføring gjennom utdanning og arbeid (TAFU-prosjektet), jf. Prop. 1 S (2012–2013) for Kunnskapsdepartementet. Prosjekter skal innenfor prosjektperioden som er videreført ut 2013 finansieres med inntil 1 mill. kroner innenfor eksisterende budsjetttramme på posten.

Vedrørende tildelingen på post 70:
Formålet med tilskuddsordningen er utvidet, jf. Prop 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet. Utdanningsdirektoratet skal utarbeide utkast til reviderte retningslinjer for tilskuddsordningen i tråd med de nye føringene.

Vedrørende tildelingen på post 74:
Formålet med tilskuddsordningen er endret, jf. Prop 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet.

Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 04	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	42 858
Sum		42 858

Visse innenlandske utgifter til flyktninger kan i forhold til statistikkdirektivene til OECD bli definert som offentlig utviklingshjelp. Departementet legger til grunn at en del av bevilgningen på kap. 225 post 64 blir innrapportert som utviklingshjelp, og tilsvarende beløp blir foreslått bevilget på kap. 3225 post 04. Direktoratet må kreve refusjon av ODA-godkjente utgifter fra Utenriksdepartementet mot slutten av budsjettåret. Ordningen gjelder opplæring i asylmottak og opplæring av enslige mindreårige asylsøkere i omsorgssentre.

Kap. 227 Tilskudd til spesielle skoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 60	Tilskudd til Moskvaskolen og Murmanskskolen	2 044
Post 61	Tilskudd til voksenopplæring i Andebu kommune	4 644
Post 62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 533
Post 70	Tilskudd til den franske skolen i Oslo	6 880
Post 71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole	23 783
Post 72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	29 995
Post 73	Tilskudd til opplæring i Kenya	1 186
Post 74	Tilskudd til Signo og Briskeby	40 009
Sum		114 074

Vedrørende tildelingen på post 60:
Midler til Murmanskskolen (Troms fylkeskommune) er flyttet til tilskuddsposten fra 2013, jf. Prop 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet. Direktoratet må utbetale tilskudd og skal utarbeide utkast til reviderte retningslinjer for tilskuddsordningen.

Vedrørende tildelingen på post 73:
Det ble tidligere gitt tilskudd til opplæring i Kenya og Etiopia. Skolen i Etiopia er nedlagt. Direktoratet arbeider med nye retningslinjer for tilskuddsordningen, og må ta hensyn til denne endringen i endelig utkast til departementet.

Vedrørende tildelingen på post 74:
Direktoratet skal utarbeide utkast til retningslinjer for tilskuddsordningen.

Kap. 228 Tilskudd til private skoler o.a.

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 70	Private grunnskoler, overslagsbevilgning	1 397 510
Post 71	Private videregående skoler, overslagsbevilgning	1 299 125
Post 72	Private videregående skoler godkjent etter kap. 4 i voksenalplæringsloven, overslagsbevilgning	133 667
Post 73	Private grunnskoler i utlandet, overslagsbevilgning	97 338
Post 74	Private videregående skoler i utlandet, overslagsbevilgning	23 619
Post 75	Private skoler for funksjonshemmede elever, overslagsbevilgning	207 412
Post 76	Andre private skoler, overslagsbevilgning	43 457
Post 77	Den tyske skolen i Oslo, overslagsbevilgning	12 137
Post 78	Kompletterende undervisning	41 894
Post 79	Toppidrett	27 228
Post 80	Privatskoleorganisasjoner	668
Post 81	Elevutveksling til utlandet	1 720
Sum		3 285 775

Tildelingen på post 70 inkluderer:

- 11,739 mill. kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn
- 8,551 mill. kroner til åtte timer leksehjelp/arbeidstid etter skoletid på 1.-4. trinn
- 2,146 mill. kroner til valgfag på ungdomstrinnet fra høsten 2013
- 1,654 mill. kroner til en kulturskoletime

Tildelingen på post 71 inkluderer:

- 1,65 mill. kroner i særskilt tilskudd til Kongshaug musikkgymnas for første halvår 2013

Tildelingen på post 73 inkluderer:

- 0,7 mill. kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn
- 0,474 mill. kroner til åtte timer leksehjelp/arbeidstid etter skoletid på 1.-4. trinn
- 10,537 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning
- 1,55 mill. kroner til overenskomst mellom Norge og Sverige
- 93 000 kroner til valgfag på ungdomstrinnet fra høsten 2013
- 94 000 kroner til én kulturskoletime

Tildelingen på post 74 inkluderer:

- 2,449 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning

Tildelingen på post 75 inkluderer:

- 0,842 mill. kroner for å dekke utgifter til normale utskiftningskostnader til gratis læremidler
- 75 000 kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn

Tilskuddet til toppidrett prisjusteres med 3,3 pst. for hver av skolene.

Kap. 231 Barnehager, post 63

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
Post 63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	126 015
Sum		126 015

Tildelingen på post 63 inkluderer:

- Midler til kommunene fordelt ut fra antall minoritetsspråklige barn i barnehage
- Midler til andre tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder, inkludert tiltak som gjelder språkrevitalisering for barn fra nasjonale minoriteter

Kap. 253 Tilskudd til folkehøgskoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
70	Tilskudd til folkehøgskoler	712 579
71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	4 380
72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	1 247
Sum		718 206

I budsjettet for 2013 er tilskuddet til folkehøgskoler økt med 10 mill. kroner. Midlene skal fordeles etter den ordinære tilskuddmodellen.

5.4. Prosjektmidler**6. Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen**

Post	Betegnelse	Tildeling 2013
21	Særskilte driftsutgifter, kan overføres	907 648
50	Nasjonale sentre i grunnsopplæringen	62 236
60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	37 204
62	Tilskudd til økt lærertetthet	157 000
70	Tilskudd til NAROM	7 409
72	Tilskudd til utviklingsprosjekt i grunnsopplæringen	2 000
Sum		1 173 497

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen, post 21 Særskilte driftsutgifter

Prosj.nr.	Betegnelse	Tildeling 2013
61000	Utvikling og implementering av læreplaner	12 200 000
62000	Kvalitetsutvikling	706 172 000
63000	Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem	156 484 000
64000	Læringsmiljø	24 450 000
65000	Internasjonalt arbeid	6 342 000
67000	Statped	2 000 000
Sum		907 648 000

Bindingene på tildelingen under post 21 fordeler seg på følgende måte på de ulike prosjektnumrene:

62000

- 360 mill. kroner til videreutdanning for lærere og skoleledere gjennom strategien *Kompetanse for kvalitet*
- 80 mill. kroner til oppfølging av strategien *Motivasjon og mestring for bedre læring*
- 30 mill. kroner til utvikling av kompetanse i opplæring av minoritetsspråklige barn, unge og voksne i barnehage, i grunnskoleopplæring og i høyere utdanning
- 20 mill. kroner til oppfølging av tiltak i *Samfunnskontrakten for flere læreplaner*
- 14 mill. kroner til prosjektet *Regelverksetterlevelse i sektor*
- 8 mill. kroner til kompetanseheving for ansatte i PP-tjenesten
- 35 mill. kroner til veilederkorps
- 7,5 mill. kroner til stipendordning for minoritetsspråklige lærere
- 5,3 mill. kroner til veiledning av nyutdannede lærere
- 3,55 mill. kroner til nasjonale minoriteter
- 4,5 mill. kroner til samiske tiltak
- 16,8 mill. kroner til Groruddalssatsingen og Handlingsprogram Oslo Sør, samt til utvikling og drift av nettbaserte læringsressurser for morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring
- 7,5 mill. kroner til utprøving av Lektor II-ordningen
- 6,2 mill. kroner til Den naturlige skolesekken
- 38,6 mill. kroner til prosjektet Ny GIV, dette omfatter:
  - Etterutdanning overgangsprosjektet (30 mill. kroner)
  - Videreutdanning oppfølgingsprosjektet (2 mill. kroner)
  - Etterutdanning Vg3 Påbygg (3,2 mill. kroner)
  - FYR-prosjektet – til sentrene (3,4 mill. kroner)
- 2 mill. kroner til *Narkotikaprogram med domstolskontroll*
- 2,4 mill. kroner til skolevalg

63000

- 53 mill. kroner til forskning og evaluering, statistikk, statistikkssystemer og indikatorutvikling
- 2,25 mill. kroner til statistikkarbeid i prosjektet Ny GIV
- 6 mill. kroner til kvalitetsvurderingssystem for fag- og yrkesopplæringen
- 0,2 mill. kroner til evaluering av Newtonrom
- 1 mill. kroner til evaluering av tilskudd til økt lærertetthet

64000

- 22,2 mill. kroner til *Bedre læringsmiljø*

65000

- 2 mill. kroner til *Nordområdestrategien*

67000

- 2 mill. kroner til utgifter til omstilling av *Statped*

For tekniske flyttinger som medfører at direktoratet ikke skal fortsette utbetalinger av tilskudd, henvises det til Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet.

Tilskudd til private/frivillige organisasjoner skal ikke utbetales fra kap. 226 post 21, med mindre tilskuddet er kunngjort etter gjeldende regelverk. Midler på kap. 225, post 74 og kap.

226, post 72 utlyses til de formål som er angitt i Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet.

Vedrørende tildeling på post 50

Med forbehold om Stortingets behandling av RNB 2013, tas det sikte på å tildele 5,717 mill. kroner til senter for læringsmiljø og atferdsforskning for perioden juli til desember 2013 på denne posten, jf. kap. 230.

Vedrørende tildeling på post 62

Ny tilskuddsordning fra høsten 2013, jf. Prop 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet.

Vedrørende tildeling på post 70

Ny tilskuddsordning fra høsten 2013, jf. Prop 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet. Utdanningsdirektoratet skal utarbeide utkast til retningslinjer for tilskuddsordningen.

Vedrørende tildeling på post 72

Ny tilskuddsordning fra høsten 2013, jf. Prop 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet. Direktoratet skal utarbeide utkast til retningslinjer som oversendes departementet.

Det skal fremgå av disponeringsplanen hvor mye som settes av til lønn og administrasjon på det enkelte prosjektnummer under kapittel 226, post 21. I årsrapporten skal det rapporteres på hvor mye som ble brukt til lønn og administrasjon på det enkelte prosjektnummer.

Kap. 231 Barnehager

Post	Tildeling 2013
21 Særskilte driftsutgifter, kan overføres	139 300
Sum	139 300

Tildelingen inkluderer:

- 47,7 mill. kroner til studieplasser og andre tiltak knyttet til lederutdanning for styrere, kompetanseheving for assistenter, arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen, videreutdanning i barnehagepedagogikk, samt kompetanseheving for kommunen som barnehagemyndighet og veiledning av nyutdannede barnehagelærere
- 20 mill. kroner til midlertidig kompetanseheving for assistenter
- 39,5 mill. kroner til kompetansesatsing i regi av fylkesmennene
- 4 mill. kroner til de regionale nettverkene (GLØD)
- 8,5 mill. kroner til fordeling av utviklingsmidler til fylkesmennene
- 4,5 mill. kroner til tiltak i handlingsplanen Likestilling 2014, herunder fordeling av likestillingsmidler til fylkesmennene
- 2,8 mill. kroner til kompetansemidler, blant annet fagsamlinger, regelverksarbeid og annet arbeid overfor, og eventuelt i regi av, fylkesmennene
- 0,5 mill. kroner til arbeidet med å følge opp utredning av et system som gir oversikt over kommunenes systemer for å identifisere og følge opp hendelser/ulykker i barnehager
- 4 mill. kroner til arbeidet med å utvikle et system for å følge med på og forbedre kvaliteten i barnehagene
- 0,38 mill. kroner til Skandinavisk gjennomgang og oversikt over forskning på barnehager (daginstitusjoner for 0-6-årige)

- 0,84 mill. kroner til direktoratets forvaltning av lederutdanning for styrere
- 60 000 kroner til Fylkesmannen i Troms til arbeidet med tilsyn, klagesaksbehandling, informasjon og veiledning på barnehageområdet overfor Longyearbyen lokalstyre
- 0,57 mill. kroner til tiltak rettet mot samisk og nasjonale minoriteter

Kap. 258 Analyse og utviklingsarbeid, post 21

Post	Tildeling 2013
21 Særskilte driftsutgifter	300
Sum	300

Midlene skal gå til Utdanningsdirektoratets arbeid for EUs Eurydicenettverk og kan gå til å dekke deler av lønnskostnadene og eventuelle reisekostnader for direktoratets Eurydice-kontakt, samt dekke ekstrakostnader for egne ansatte og for kjøp av ekstern arbeidskraft.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 01

Prosjekt nr.	Prosjektnavn	Tildeling 2013
81 404	Entreprenørskap og innovasjon	1 500
Sum		1 500

Prosjekt nr. 81 404 Entreprenørskap og innovasjon

Midlene fordeles til lærerutdanningene i samsvar med tiltak 5 i handlingsplanen *Entreprenørskap i utdanningen - fra grunnskole til høyere utdanning 2009-2014*. Direktoratet bes om å vurdere utlysningen av midler i tråd med de prioriteringer som fremkommer i tiltaket, i tråd med føringer for entreprenørskapskompetanse som ligger i reformen i lærerutdanningen.

6. Økonomiforvaltning og intern forvaltning

Direktoratets økonomiforvaltning skal være i henhold til regelverk og instruks, jf. bl.a. *Bevilgningsreglementet*³, veilederen *Statlig budsjettarbeid*⁴, *Reglement for økonomistyring i staten*⁵ med tilhørende bestemmelser⁶ og *Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Utdanningsdirektoratet*⁷. Departementet forutsetter at den virksomhetsinterne økonomiinstruksen blir gjennomgått minst en gang i året og revidert ved behov.

Direktoratets virksomhetsmål for 2013 er gitt i kapittel 3. Risikovurdering er en integrert del av departementets mål- og resultatstyring overfor direktoratet. I tillegg skal virksomheten selv gjøre vurderingen av risiko i eget arbeid. I tråd med dette skal vurderinger gjennomføres for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå de fastsatte målene i dette tildelingsbrevet. Dette arbeidet skal forankres i øverste administrative ledelse.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, med følgende hovedelementer:

- omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse

³ Vedtatt av Stortinget 26. mai 2005

⁴ Utgitt av Finansdepartementet i mars 2006 (publikasjonskode R-0543)

⁵ Fastsett ved kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003, endret 8.6.2010

⁶ Fastsett av Finansdepartementet 12. desember 2003, endret 8.6.2010

⁷ Fastsett av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet 16. desember 2004, revidert 18.12.2009

- omtale av hvilken risiko som kan aksepteres. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå
- identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. I etatsstyringsmøtet skal direktoratet redegjøre for sine risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

6.1. Andre føringer

Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen

Regjeringen har i samarbeid med partene i arbeidslivet inngått en ny samfunnskontrakt for å få flere lære plasser. Målet er 20 prosent flere godkjente lærekontrakter fra utgangen av 2011 til utgangen av 2015. Målet gjelder for alle sektorer i arbeidslivet samlet og for statlige virksomheter samlet. Virksomhetene skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2011. Virksomhetene skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle og antall lærlinger fordelt pr. lærefag. Det vises til PM 2011-06 "Om oppfølging av arbeidet med å øke antallet lære plasser i statsforvaltningen og rapportering av lærlinger til Statens sentrale tjenestemannsregister (SST)". Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok, kap. 9.10 *Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten*.

Direktoratet skal følge opp med tilsvarende krav i tildelingsbrevene til underliggende virksomheter og rapportere på deres resultater.

Samfunnsikkerhet og beredskap

Direktoratet skal ha beredskapsplaner som skal bygge på regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) og kriseøvelser. ROS-analysen skal følges opp med konkrete tiltak overfor uønskede hendelser som vurderes til å inneha middels og høy risiko, og dette må synliggjøres gjennom en egen oppfølgingsplan. ROS-analyser må revideres minst annet hvert år. Som et minimum skal det planlegges, gjennomføres og evalueres minst én kriseøvelse per år. Direktoratet skal følge gjeldende regelverk/retningslinjer for informasjonssikkerhet, herunder ha eller innføre et styringssystem for informasjonssikkerhet (SSIS) bygget på grunnprinsippene i anerkjente sikkerhetsstandarder. Styringssystemets omfang og detaljeringsgrad skal tilpasses virksomhetens risikoutsatthet, størrelse og egenart. Direktoratet skal fortsette arbeidet med oppfølgingen av 22. juli-kommisjonens anbefalinger om å styrke risikoerkjennelse, sikkerhetskultur, holdninger og lederskap mv. knyttet til samfunnsikkerhet og beredskap, samt andre av kommisjonens anbefalinger som anses relevante.

Direktoratet skal rapportere konkret på hvert enkelt krav i det ovenstående i årsrapporten for budsjettåret 2013. Departementet vil kunne ta opp spørsmål om samfunnsikkerhet og beredskap i den vanlige styringsdialogen eller ved egne tilsyn.

Det vises også til punkt 1. 7 om informasjonssikkerhet i Digitaliseringsrundskrivet av 31.10.12 fra Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet og Kunnskapsdepartementets *Styringsdokument for arbeidet med samfunnsikkerhet og beredskap i sektoren* av 31.01.11. Dokumentene finnes her:

- regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/rundskriv/2012/digitaliseringsrundskrivet.html?id=706462
- regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/StyringsdokumentHele.pdf

Direktoratet vil få ettersendt en fellesføring om sikkerhet og beredskap som gjelder alle statlige virksomheter og som kommer i tillegg til kravene ovenfor.

7. Økonomiske og administrative fullmakter

7.1. Fullmakter

Kunnskapsdepartementet gir for budsjettåret 2013 Utdanningsdirektoratet fullmakt til å:

- videretildele til underliggende virksomheter innenfor de rammer som er tildelt direktoratet på budsjettkapitlene kap. 222/3222,230/3230 og 231
- stille midler til disposisjon til fylkesmennene på barnehageområdet og grunnopplæringsområdet
- stille midler til disposisjon til Sametinget på opplæringsområdet
- nettopostere ved utskifting av utstyr på post 01, jf. veilederen *Statlig budsjettarbeid*, vedlegg 9, pkt. 2.2
- inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret jf. veilederen *Statlig budsjettarbeid*, vedlegg 9, pkt. 2.3. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av direktoratet.
- overskride tildelingen på post 01 og 21 på de respektive utgiftskapitler (kap. 220, 222 og 230) mot tilsvarende merinntekter på de tilhørende inntektskapitler og poster. Mindreinntekt krever tilsvarende mindreforbruk på korresponderende utgiftskapittel og -post, jf. pkt. 2.4 i vedlegg 9 i *Statlig budsjettarbeid*
- godkjenne reiser i henhold til særavtale for reiser innenlands og særavtale for reiser i utlandet for statens regning
- gi tilsagn om tilskudd ut over gitt tildeling, men slik at den samlede rammen for tilsagn ikke overstiger 30 mill. kroner på kap. 220 post 70, og 20 mill. kroner på kap. 226 post 21, jf. Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet
- oppnevne styre for statlige skoler der det er aktuelt
- tilsette leder for Statped samt direktører for de fire regionsentrene
- normere stillinger ved utlysing og tilsette i alle stillinger unntatt stilling som direktør
- innvilge studiepermisjon med full eller delvis lønn for inntil 12 måneder
- forhandle etter Hovedavtalen

Dersom sentralt gitte retningslinjer ikke er til hinder for det, kan direktoratet videredelegere en eller flere fullmakter som er nevnt til departementets underliggende virksomheter.

Vesentlige organisatoriske endringer eller endringer av geografisk lokalisering må drøftes med departementet.

Direktoratet har ikke anledning til å omdisponere fra driftsutgiftsposter til investeringsposter og omvendt, forskuttere av neste års bevilgning, bruke andre merinntekter enn de som er nevnt i tabellene over for kap. 3220, kap. 3222 og kap. 3230 eller omdisponere midler mellom de ulike hovedprosjekter under kap. 226 post 21, uten at dette på forhånd er godkjent av departementet.

Direktoratet har ansvar for det årlige fullmaktsbrevet til fylkesmannsembetene. Brevet skal primært angi hvilke midler som stilles til disposisjon for det enkelte embetet fra de ulike

kapitlene på departementets budsjettområde. Direktoratet må ha dialog med departementet før utsending av fullmaktsbrevet.

Tilsettinger kan bare skje dersom virksomheten på eget budsjett har disponible midler på post 01, evt. post 21. Stillinger knyttet til midlertidige prosjektbaserte oppgaver kan lønnes over fagkapitler der dette er relevant. Dette vil i hovedsak gjelde kap. 226.

7.2 Disponering av budsjettmidlene for 2013

Direktoratet skal utarbeide disponeringsplan med grunnlag i Innst. 12 S (2012–2013), Innst. 14 S (2012-2013), Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet, dette tildelingsbrevet og andre relevante dokumenter. Planen settes opp i samsvar med standardisert kontoplan med poster og underposter for å vise planlagte disponeringer. Talldelen suppleres med en tekstdel som gir forklaringer til disponeringen, og som viser hvilke forutsetninger disponeringen bygger på. Når det gjelder tilskudd, må planen angi hvor mye som er tenkt disponert til ulike formål, jf. retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. Disponeringsplanen sendes departementet **innen 15. mars 2013**. Direktoratet må sørge for å ha en reserve på post 01 på kap. 220, 222, 225 og 230 for å dekke uforutsette utgifter.

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at de midler som stilles til disposisjon for Utdanningsdirektoratet i 2013 danner grunnlag for direktoratets virksomhet. De midler som stilles til disposisjon skal utnyttes effektivt og målrettet. Utdanningsdirektoratet gis fullmakt til å omfordele midler innenfor bevilgningen på en post, så lenge midlene brukes i tråd med postens formål angitt i Prop. 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og behov for vesentlige omdisponeringer skal alltid avklares med departementet. Omdisponeringer mellom prosjektnumre på kap. 226, post 21 må avklares med departementet dersom endringene samlet for et prosjektnummer utgjør mer enn én mill. kroner.

8. Rapportering

8.1. Årsrapporten

I henhold til pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten skal direktoratet **innen 28. februar 2014** utarbeide en særskilt årsrapport til departementet. Årsrapporten blir tatt opp på etatsstyringsmøtet våren 2014.

Departementet ber om at årsrapporten for 2013 dekker:

- En overordnet vurdering av direktoratets bidrag til måloppnåelse på sektormålene omtalt i kapittel 2.
- Vurdering av måloppnåelse på de mål og prioriteringer som er satt for direktoratets virksomhet i kap. 3.
- Utkvittering av særskilte aktiviteter som er satt for 2013, jf. kap. 3.
- Vurdering av direktoratets samlede arbeid med de faste oppgavene, samt relevant informasjon om direktoratets arbeid med de faste oppgavene.
- Vurdering av direktoratets styring av Statped, de statlige skolene, de nasjonale sentrene og fylkesmennene.

Nærmere om rapporteringskravene

Direktoratet skal i årsrapporten for 2013 vurdere de oppnådde resultater i forhold til ressursbruk, jf. bl.a. §§ 1 og 4 i *Reglement for økonomistyring i staten*, jf. også pkt. 2.6 i *Bestemmelser om økonomistyring i staten*.

Årsrapporten for 2013 skal omfatte relevant informasjon av betydning for departementets styring. Departementet forventer at årsrapporten gir grunnlag for departementets arbeid med rapporterings- og vurderingsdelen i budsjettproposisjonen for 2014.

Når det gjelder første kulepunkt ovenfor om rapportering på sektormål, forventes det at direktoratet gir en vurdering av hvordan det samlede virkemiddelapparatet tas i bruk for å hjelpe sektorene til å nå sektormålene, og hvilken grad direktoratet lykkes med dette arbeidet.

Andre kulepunkt ovenfor gjelder virksomhetsmålene. Disse målene er satt med et relativt langsiktig perspektiv. I rapporteringen skal det særlig legges vekt på prioriteringene for 2013 under hvert mål. I tillegg må direktoratets rapport gi et bilde av i hvilken retning det går med hensyn til måloppnåelse på virksomhetsmålet og eventuelt beskrive hvilke tiltak som vil iverksettes for å bidra til måloppnåelse. Dersom direktoratet ser at det vil få utfordringer med å nå enkelte av målene også på sikt, skal dette kommenteres særskilt.

Når det gjelder kulepunkt tre ovenfor om særskilte aktiviteter, må direktoratet vurdere nivå på rapportering ut fra formen på den enkelte aktivitet og hva direktoratet anser som relevant informasjon for departementet.

Når det gjelder kulepunkt fire ovenfor om de faste oppgavene, skal direktoratet rapportere på sitt arbeid innenfor hvert av områdene *Kvalitetsutvikling, Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse og Forvaltning* og trekke frem informasjon det mener er særlig relevant innenfor hvert av områdene. Det forventes i tillegg at direktoratet beskriver hvilke prioriteringer som er gjort innenfor de faste oppgavene og hvilke vurderinger som ligger til grunn for disse prioriteringene. Direktoratet må også gi en vurdering av hvilken effekt disse prioriteringene har hatt.

Siste kulepunkt ovenfor gjelder styring av Statped, de statlige skolene, de nasjonale sentrene og fylkesmennene. Rapporteringen kan gis på overordnet nivå. Når det gjelder Statped og de nasjonale sentrene må det rapporteres på virksomhetenes måloppnåelse på alle mål satt for virksomhetene, jf. Prop. 1 S (2012–2013) for Kunnskapsdepartementet. Rapportene om måloppnåelse for Statped og de nasjonale sentrene *kan* skrives i egne rapporter⁸. Når det gjelder rapportering om fylkesmennenes måloppnåelse, skal det fremkomme i direktoratets oppsummering av fylkesmennenes årsrapporter.

Andre krav til årsrapporten

I årsrapporten skal direktoratet redegjøre for sin informasjonsstrategi og for gjennomføringen av informasjonsoppgaver overfor ulike målgrupper.

Direktoratet må i årsrapporten redegjøre for status for likestilling i virksomheten i tråd med redegjørelsesplikten. Det vises til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets veileder ”*Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten*”.

---

⁸ Eventuelle egne rapporter må sendes departementet senest 1. april, se egen liste over frister på rapportering.

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det utføres et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten. Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om mål, tiltak og resultater for området.

Direktoratet skal i årsrapporten redegjøre for sitt arbeid med å oppfylle bestemmelsene i lov om offentlige anskaffelser med forskrift.

Direktoratet skal årlig innen 28. februar utarbeide en egen rapport om forvaltningen av de ulike tilskuddsordningene året før. Rapport om gjennomført tilskuddskontroll ettersendes som vedlegg til årsrapporten. I den ordinære årsrapporten til departementet må direktoratet gi en sammenfatning og vurdering av tilskuddsforvaltningen og tilskuddskontrollen.

Når det gjelder krav til årsavslutning av virksomhetens regnskap og frister for innrapportering til Direktoratet for økonomistyring (DFØ), vises det til årlig rundskriv fra Finansdepartementet (R-8/2013 for regnskapsåret 2013). Det minnes om at årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av direktoratets årsrapport til departementet. Departementet ber om at direktoratet i årsrapporten gir en kort redegjørelse for større avvik mellom tildelt beløp og regnskapsført beløp.

8.2. Rapportering om tilsyn, klagesaksbehandling og fylkesmennenes øvrige aktiviteter

Tilsyn

Direktoratet skal avgi en samlet rapport om fylkesmennenes tilsyn innen 30. april 2013 som inneholder rapporteringer om:

- Felles nasjonalt tilsyn 2011–2012
- Tilsyn på prioriterte områder i 2012
  - Samiske elevers rettigheter etter opplæringslova
  - Voksnes rett til opplæring
  - Nasjonale prøver
  - Lokalt læreplanarbeid
- Generelt tilsyn i 2012 både på barnehageområdet og på grunnopplæringsområdet

Rapportering om tilsynsaktivitet i 2013

Direktoratet skal rapportere om den samlede tilsynsaktiviteten på barnehageområdet og grunnopplæringsområdet i 2013 med frist 30. april 2014.

Klagesaksbehandling og fylkesmennenes øvrige aktiviteter

Direktoratet skal i en egen rapport gi en oppsummering av fylkesmennenes årsrapporter med en vurdering av fylkesmennenes arbeid. I denne rapporten må direktoratet rapportere om utviklingstrekk i klagesaksbehandlingen hos fylkesmennene. På barnehageområdet skal klagesaker om Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlig tilskudd til ikke-kommunale barnehager prioriteres.

8.3. Økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik

For hver måned i 2013 skal direktoratet rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som er fastsatt i rundskriv R-10/2012 fra Finansdepartementet. Kopi av månedsrapporten til statsregnskapet sendes Kunnskapsdepartementet (mn@kd.dep.no).

Direktoratet skal utarbeide økonomirapporter til Kunnskapsdepartementet som følger:

1. per 31. august 2013 med frist til departementet 25. september 2013, med prognose pr. 31. desember 2013 (2. tertialrapport).
2. per 31. desember 2013 med frist til departementet 1. februar 2014. Samtidig med denne rapporten må direktoratet sende egen søknad om overføring av eventuelle ubrukte midler fra 2013 til 2014 (3. tertialrapport).

Rapporten per 31. august skal inneholde rapportering om:

- mål som eventuelt ikke er innfridd etter planene for første halvår
- årsaker til at mål eventuelt ikke er nådd etter planene for første halvår
- tiltak som er satt i verk eller vil bli satt i verk for å bedre måloppnåelsen
- risikoen for at målene ikke blir nådd på årsbasis

Økonomirapportene skal angi regnskapsførte utgifter og inntekter etter kontantprinsippet, inkludert påløpt arbeidsgiveravgift. Rapportene skal vise hvordan regnskapet utvikler seg i forhold til budsjetttrammen og direktoratets disponeringsplan. Rapporten skal forklare avvik og gi informasjon om korrigerende tiltak. Rapporten pr. 31. august 2013 skal inneholde ajourførte budsjettall (eventuelle overføringer fra 2012 og RNB) og skal vise prognose for forbruk (i prosent) pr. 31. desember. Denne rapporten inngår i grunnlaget for departementets utarbeidelse av omgrupperingsproposisjonen for 2013.

Uavhengig av tidspunktene for økonomirapporteringene, skal direktoratet informere departementet om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks direktoratet får kjennskap til slike avvik. Direktoratet må samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

8.4. Kriteriedata

Kunnskapsdepartementet bidrar hvert år med kriteriedata til Kommunal- og regionaldepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner (Grønt hefte). Dette skal brukes i korreksjonsordningen for private og statlige skoler.

Direktoratet bes i denne sammenhengen om å innhente og oversende følgende opplysninger:

- Antall elever i private grunnskoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2012-2013 med telledato 1. oktober 2012.
- Antall elever i private videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2012-2013 med gjennomsnitt fra telledato 1. oktober 2012 og 1. april 2013.
- Antall elever i statlige grunn- og videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2012-2013. Elevene skal omregnes til helårselever.
- Antall primærøkonomer 16 år eller yngre til videregående trinn 1 i skole for yrkesfaglige utdanningsprogrammer i den enkelte fylkeskommune for hvert av skoleårene 2011-2012, 2012-2013 og 2013-2014.

Det er viktig at kvaliteten på dataene er gode og at det er korrigert for eventuelle dobbeltsøknader. De elevene som får opplæring i statlige tilbud finansiert over statsbudsjettets kap. 230 post 01, må også inkluderes. Det forutsettes at rapporteringen er kontrollert mot elevenes hjemkommune/hjemfylke.

Direktoratet skal rapportere til departementet innen 1. juni 2013. I god tid før fristen vil direktoratet motta et regneark fra departementet som skal benyttes ved rapporteringen.

8.5. Miljørapportering

Miljøverndepartementet (MD) ønsker en årlig redegjørelse for miljøprofilen på øvrige departementers område. Temaet skal omtales i MD sin budsjettproposisjon. I tillegg trenger KD innspill til miljøomtale i egen budsjettproposisjon. Utdanningsdirektoratet bes derfor om å rapportere til KD på følgende punkter innen 15. juni 2013:

- omtale av miljøutfordringer i sektorene og hvordan disse antas å kunne utvikle seg dersom nye tiltak ikke settes inn
- mål for direktoratets arbeid med disse utfordringene
- rapport om oppnådde miljøresultater for 2012
- kortsiktige og langsiktige tiltak for å løse og forebygge miljøproblemer, med vekt på helheten i virkemiddelbruken og eventuelle tiltak for å bedre organiseringen og samarbeidet om dette. Ensidig fokusering på budsjettets utgiftsside bør unngås.
- oversikt over samlet budsjettmessig miljøvernpolitisk satsing. Som hovedregel skal utgifter regnes som miljøverntiltak når:
  - a) utgiftene i sin helhet brukes til miljøforbedringer
  - b) miljøhensyn er avgjørende for at tiltaket/prosjektet gjennomføres
  - c) utgiftene skal motvirke negative miljøeffekter av sektorpolitiske tiltak for øvrig (forebyggingstiltak)

9. Styring, kommunikasjon og samarbeid

Departementet ønsker å avholde etatsstyringsmøter med Utdanningsdirektoratet på følgende tidspunkt i 2013:

- 10.04.2013 kl. 10-13
- 05.11.2013 kl. 11-14.30

På vårens etatsstyringsmøte skal følgende saker tas opp:

- årsrapporten for foregående år, med en vurdering av måloppnåelse og ressursbruk
- disponeringsplanen for inneværende år, med status for større arbeidsprosesser og oppdrag. Utdanningsdirektoratet skal redegjøre for hvordan risikobildet er i henhold til målrealisering
- budsjettsaker – Prop. 1 S for kommende år, innspill til større saker og avklaring av videre samarbeid om statsbudsjettet

På høstens etatsstyringsmøte skal følgende saker tas opp:

- økonomistatus for 2. tertial og eventuelle saker til omgrupperingsproposisjonen for inneværende år
- status for større arbeidsprosesser og oppdrag i inneværende år
- Prop. 1 S og tildelingsbrev for kommende år, inkludert hovedprioriteringer

Det vil i 2013 i tillegg bli avholdt et eget møte om risikovurderinger for 2013, etter nærmere avtale mellom direktoratet og departementet.

Følgende dokumenter ligger til grunn for samhandlingen mellom departementet og direktoratet:

- Styring, kommunikasjon og samarbeid (2005, revidert i 2012)
- Rolleutvalget mellom Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet (2006)

Vedlegg 1 - Rapporteringsfrister i 2012 og 2013. Fristene gjelder både barnehage- og grunnopplæringsområdet.

Tiltak	Frister
Økonomirapportering:	
• Månedlig kassarapport til det sentrale statsregnskapet (kopi til KD)	15. i måneden etter
• Tertialrapport pr. 31. august	25. september 2013
• Tertialrapport pr. 31. desember	1. februar 2014
Andre rapporteringstidspunkt:	
• Årsrapport 2012	28. februar 2013
• Årsrapport 2013	28. februar 2014
• Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2012	28. februar 2013
• Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2013	28. februar 2014
• Oversikt over kontoplan, jf. Rundskriv R-102/2012 fra Finansdepartementet	28. februar 2013
• Evt. egne årsrapporter fra 2012 om Statped og de nasjonale sentrene	1. april 2013
• Evt. egne årsrapporter fra 2013 om Statped og de nasjonale sentrene	1. april 2014
• Oppsummering av fylkesmennenes årsrapporter for 2012	30. april 2013
• Oppsummering av fylkesmennenes årsrapporter for 2013	30. april 2014
• Rapport om tilsyn for 2012	30. april 2013
• Rapport om tilsyn for 2013	30. april 2014
• Miljørapportering for 2012	15. juni 2013
• Miljørapportering for 2013	15. juni 2014
• Rapport om kommunene innfrir retten til barnehageplass per 1. september 2013	2. september 2013
Andre frister:	
• Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2012 til 2013	1. februar 2013
• Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2013 til 2014	1. februar 2014
• Disponeringsplan for 2013	15. mars 2013
• Utdanningsspeilet 2012	1. juni 2013
• Utdanningsspeilet 2013	1. juni 2014
• Forslag om evaluering av tilskuddsordninger i 2014	30. juni 2013
• Utarbeide nasjonale satser for offentlige tilskudd til barnehage 2014	1. oktober 2013

Vedlegg 2 Innspill til budsjettarbeid og tildelingsbrev

Statsbudsjettet

2013

8. mars Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2013. Dersom det på årsbasis forventes overforbruk eller underforbruk på budsjettposter der direktoratet har forvaltningsansvar, skal departementet varsles. Direktoratet kan også fremme satsingsforslag dersom det har oppstått nye forutsetninger etter at budsjettproposisjonen for 2013 ble vedtatt av Stortinget.
3. oktober Innspill til omgrupperingsproposisjonen /nysalderingen for 2013. Gjelder endringer på regelstyrte poster og mindrebehov på rammestyrte poster.
16. oktober Innspill til omgrupperingsproposisjonen /nysalderingen for 2013. Gjelder endringer på kap. 228 Tilskudd til private skoler. Elevtellingen per 1. oktober for de private skolene danner grunnlaget for innspill til omgrupperingen.

Statsbudsjettet

2014

4. januar Innspill til underpostfordeling på 01-poster med prosentvis fordeling på underpost 1 Lønn og godtgjørelser og underpost 2 Varer og tjenester.
8. mars Innspill på saker som kan være aktuelle for Kommuneproposisjonen med tilhørende tekstbidrag.
30. april Oversikt over bindinger og innspill til faglig profil og innretning av ressursrammen som settes inn for kvalitetsutvikling av barnehagene og grunnopplæringen for 2014.
8. mai Overleveringsmøte for oversikt over bindinger og innspill til faglig profil og innretning av ressursrammen som settes av innenfor kvalitetsutvikling av barnehagene og grunnopplæringen for 2014.
10. mai Innspill til tekstomtale i statsbudsjettet for 2014 med mål, rapportering og tilstandsvurdering på kapitler og poster under programkategori 07.20 Grunnopplæringen og programkategori 07.30 Barnehager.
16. mai Innspill til rammefordelingsforslag for budsjett 2014. Direktoratet skal varsle om behov for flytting av midler mellom kapitler/poster og tekniske endringer på regelstyrte budsjettposter (konsekvensjusteringer).
3. juni Gi oversikt over elevtall som inngår i kriteriedata til Kommunal- og regionaldepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner, jf. kap 8.4.
24. juni Innspill til rammefordeling, konsekvensjustering av tilskuddsposter til private skoler for 2014.
12. august Tilbakemelding på fullført endelig kvalitetssikring av satser og

bevilgningsforslag knyttet til de enkelte budsjetter på kap. 228
Tilskudd til private skoler.

2. september Oppsummering av fylkesmennes rapporter på om kommunene har klart å oppfylle retten til barnehageplass.

1. november Tilbakemelding på utkast til tildelingsbrev.

***Statsbudsjettet
2015***

14. november Innspill til satsingsforslag for statsbudsjettet 2015.

12. desember Innspill til konsekvensjusteringer for statsbudsjettet 2015.